

อนาคต...กั้งไทย

พิสิษฐ์ เงามาย

คณะเทคโนโลยีทางทะเล

เมื่อเราเอ่ยถึงคำว่า "กั้ง" ในภาษาไทยที่หมายถึงสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังนั้น เราจะนึกถึงชื่อของกั้งตั๊กแตนและกั้งกระดาน สัตว์ทั้งสองกลุ่มนี้จัดเป็นสัตว์ขาข้อ (arthropod) พวกครัสเตเชียน (Subphylum Crustacea) ใน Class Malacostraca โดยที่กั้งตั๊กแตน (mantis shrimp) จัดอยู่ใน Order Stomatopoda ส่วนกั้งกระดาน (slipper lobster หรือ flathead lobster) จัดอยู่ใน Order Decapoda กั้งตั๊กแตนมีก้ามเฉพาะเรียกว่า "ก้ามฉก" (raptorial claw) ใช้ในการดักจับเหยื่อ ระวังง่ากั้งนี้มีลักษณะคล้ายกับระวังง่าที่ใช้ในการล่าเหยื่อของตั๊กแตนจึงเป็นที่มาของชื่อ กั้งตั๊กแตน

กั้งตั๊กแตนพบอาศัยเฉพาะในทะเลและบริเวณน้ำกร่อย โดยเฉพาะในบริเวณเขตร้อน โดยมักอาศัยในรูที่มันซูดหรืออาศัยตามซอกหินหรือปะการัง พบตั้งแต่เขตน้ำขึ้นน้ำลงไปจนถึงระดับความลึก 1,500 เมตร ทั่วไปพบประมาณ 450 ชนิด ในประเทศไทยมีรายงานพบแล้วอย่างน้อย 61 ชนิด และที่นำมาบริโภค มีเพียง 7 ชนิด

กั้งตั๊กแตนเป็นสัตว์ทะเลในกลุ่ม ครัสเตเชียน เช่นเดียวกับปู และกุ้ง เนื้อ จึงมีรสชาติอร่อยคล้ายเนื้อกุ้งและปู ทำให้ได้รับความนิยมนำมาเป็นอาหารมากขึ้น และเป็นที่ต้องการทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ เช่น ฮองกง สิงคโปร์ ไต้หวัน และ ญี่ปุ่น กั้งตั๊กแตนที่มีขนาดใหญ่ราคาซื้อขายอยู่ระหว่าง 300 – 400 บาท/กิโลกรัม กั้งที่ไม่มีชีวิตแต่มีไขมีราคาซื้อขายอยู่ระหว่าง 80 – 100 บาท/กิโลกรัม ส่วนกั้งที่ไม่มีไขมีราคาซื้อขายอยู่ระหว่าง 20 – 40 บาท/กิโลกรัม

นอกจากนี้กั้งตั๊กแตนที่มีสีสันสวยงามซึ่งมักเป็นชนิดที่พบอาศัยในบริเวณแนวปะการัง ถูกนำมาเลี้ยงในตู้ปลาทะเลสวยงาม ได้แก่ ชนิด *Odontodactylus scyllarus* และกั้งตั๊กแตนยังถูกนำไปศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ ในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการมองเห็นของมันซึ่งพัฒนาดีและซับซ้อนมากกว่าสัตว์ประเภทอื่นๆ แม้แต่มนุษย์

ในปัจจุบันมีการจับและบริโภคกั้งตั๊กแตนในปริมาณที่มากขึ้น นอกจากนี้ความนิยมในการบริโภคได้เปลี่ยนจากการบริโภคเนื้อเป็นบริโภคกั้งตั๊กแตนที่มีไขแก่เต็มท้อง ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างมากเนื่องจากในอนาคตจะไม่มีแม่พันธุ์ที่จะวางไข่ได้ตามธรรมชาติ ประกอบกับในปัจจุบันการเพาะพันธุ์และการอนุบาลกั้งตั๊กแตนยังไม่สามารถทำได้สำเร็จ 100 % เพราะการเลี้ยงตัวอ่อนกั้งชนิดนี้ทำได้ยากและมีข้อมูลในการศึกษาค่อนข้างน้อยจึงเป็นที่น่าห่วงว่าในอนาคตปริมาณกั้งตั๊กแตนต้องลดลงหรืออาจสูญพันธุ์ไปอย่างแน่นอน